

tík. Disse to Grupper vil naturligvis ikke bekæmpe Regeringen, men de har ikke lovet at støtte den ubetinget, saaledes at det er nødvendigt at forhandle med Partierne, hvergang et Spørgsmaal af Vigtighed er paa Dagsordenen. Det kan heller ikke helt siges at være »et Ministerium af Personligheder«, som det hed, efter at Wirth har trukket sig tilbage. Det er et Venstreministerium, hvis politiske Farve er kendetegnet derved, at Socialdemokraterne og Demokraterne har Overvægten, og hvori Stresemann, Curtius og Guérard kun figurerer af personlige Grunde, fordi man anser dem for at være uundværlige under de givne Omstændigheder, den politiske Økonomi og Spørgsmaal angaaende de besatte Omraader.

En stor Del af den tyske Presse kalder den nye Regering provisorisk. Og sandsynligvis vil Sommeren blive anvendt til at arbejde paa en Virkeliggørelse af den store Koalition, saa at Hermann Müllers Regering til Efteraaret kan paaregne den solide Støtte i Rigsdagen, der vil være nødvendig for at gennemføre sit sociale Program.

Byraadet nedsætter et kommunalt Festudvalg.

Udvalgets Medlemmer skal, vistnok i Kostume, modtage Nordmændene i Tinganes. Udvalget skal have Overledelsen ved alle Festligheder og Idrætsspisninger uanset om disse iværksættes af Foreninger eller Private. Byraadets Vandmænd har indvalgt sig selv i Udvalget og vil lede Festerne efter en hidtil ukendt Linie, — lige, krum eller zig-zagformet, — er endnu ikke afgjort. Kommunen betaler. Skidt med hvad det koster, blot det bliver Fest.

Nyholm Debess fik saa sin Vilje med Byraadet ogsaa denne Gang, støttet som sædvanlig af Drabanterne Arge og Clementsen, Sambandets Repræsentanter i Raadet, indvalgte af »Føroya væl«. Det er hyggeligt for Sambandsvælgerne i denne By, at se hvordan »Framburðsfelags Førstemand styrer deres Repræsentanter som lydige Trækdry for sin Stridskærrer, enda uden synlig Anvendelse af Pisken. Men i en god Cirkus anvendes jo heller ikke Pisken under selve Opvisningen, hverken til Dyr eller Kløvne, de er tilstrækkeligt dreserede og instruerede i Forvejen, saa Publikum ikke mærker noget til det Slid Dressøren har præsteret forud for Forestillingen, og kun ganske svagt aner man, at Slidet ikke helt har haaret Frugt, men maa for sidstnævntes Vedkommende i sidste Øjeblik ofte kompletteres med et Fluidum af en eller anden Art. Og hele Forestillingen virkede sikkert efter det forud lagte Program. Een stiller Forslag og holder den til Løjligheden passende Tale af fornøden Længde, en anden er »begejstret« for Ideen om en festlig Modtagelse af Frænderne »osten Hav« og en tredje skal nok lade være at sige sin Mening, men tror sig at gøre det ved at gentage hvad de andre har sagt, dog skal han nok huske at foreslaa Personerne i Udvalget, — det er jo hans Del af Opgaven — og saa findes der nok en eller anden fjerde, der uden egentlig at have det foregaar, lægger sin Stemme til Vægtskaalens rigtige Side, efter ved et hurtigt Side-

blik at have forvisset sig om, hvem der er tilstede — eller navnlig hvem der ikke er der.

Festens Program kendes endnu ikke, men er dog sikkert allerede fastslaaet i alle Enkelt-heder i et mere intimt Udvalgs-møde. Nu gælder det blot om, at ikke nogen kommer i Feststemning saa tidlig, at han er »optaget« selve Dagen. Det vil være et Savn for Nordmændene, og de derved skulde gaa Glip af en eller anden veludarbejdet, højstent Tale, ligesom det siges om en vis Majestet, at han aldrig fik at høre den, der var lavet til ham.

Det gamle Tingsteds Omstændigheder (jvf. N. Debess) skal udsmykkes. Man vil vide, at Arbejdet herved undtagelsesvis ikke skal udlitteres, formentlig grundet paa, at det vil sortere under Vandmændene, og saaledes rettest bør behandles som om det var Vandleddningsarbejde. Debess garanterer, at Udgifterne ikke vil overstige 200 Kroner, og skulde det nu lykkes for Arge, at faa sin gode Ven Ellingsens Hvalbaade at fungere som Færger, hvad han jo egentlig følte sig forvisset om, at han kunde, saa vilde denne Udgift kunne sættes betydeligt ned. Spørgsmaalet vil nærmest være afhængigt af, om det lykkes Arge forinden at faa anbragt den Kaj, som han nu gennem snart en hel Mennekesalder saa inderlig har villet anbringe paa Tinganes, men som ved en lille Misforstaaelse foreløbig kom til at ligge ved Skansen. Da Udvalget bestaar af Byraadets Vandmænd (Vandmester og Vandinspektør), vil det sikkert ikke mangle Vand paa Tinganes den Dag —, saa gælder det kun om, at nogen vil huske at telegrafere om Whiskyen. Tolden har vi jo!

Hovedtalen vil sikkert blive holdt af Hr. Debess selv. Paa hvilket Sprog er endnu ikke afgjort, men det vil blive en eller anden Nuance i Norsk, især da dette Sprog jo for længe siden delvis er indført ved Byraadets Korrespondance. Men nu gælder det om at det bliver et Norsk, som Gæsterne forstaa. Man erindre sig blot Historien fra et af de her anloebende norske Skibe, hvor en Nordmand, paa Hjemrejse efter et aarelangt Ophold paa Island, efter at have staaet og paahørt Herr. Hannaas Samtale med en færøsk Passenger, spørger en af Skibets Officerer: »Hva' er de for maal han Hannaas taler?« og denne svarer aldeles omgaaende: »De er noget han sjøl har laget!« Dog, skulde der være enkelte særlig norske Vendinger, som Gæsterne ikke forstod, kan disse jo udlægges paa Dansk af det andet Udvalgs-medlem, som saa ogsaa maa huske at være til Stede og ikke tilfældigvis feste anden Steder netop paa dette Tidspunkt.

Festens clou er selvfølgelig Nordmændene, men Udvalget paatager sig saa meget andet, at Byraadet vanskeligt kan være bekendt at lække alt dette paa kun 2 Par Skuldre, selv om de selv har budt sig til. De skal jo til Kaproning, enten det nu er som eller ved Bøjerne, eller det er »at kigge Linien ud«, de skal passe paa Svømning og Kapridning, saa skal de paa Komedie og Bazar, en skal vel i Karrusel, — dette skal forøvrigt være et meget nemt Mid-del til at komme i Feststemning, — og skulde det rygtes, at en eller anden Privatmand vilde have lidt Fest hjemme, saa maa der ogsaa en Repræsentant dér,

og Gud naade saa Værten, om han har mange Gæster og maaske kun lidt at byde. Hvorvidt Udvalget ogsaa skal aabne Lagtinget, er man endnu ikke helt klar over, da det menes, at der forinden kræves en mindre Ændring i Lagtingsloven, og den kan nok vanskeligt foretages, for Lagtinget har været samlet, — men lad os haabe, at Udvalget ogsaa knækker den Nød.

Og lad os saa ogsaa haabe, at Byraadets Formand maa komme hjem inden Olaf til denne Uria-post, som en Klike af Byraadet, under hans sikkert meget belejlige Fraværelse, har været saa yderst hensynsfulde at anbringe ham paa, og lad ham faa Tid til at slaa en velvoksen Pæl gennem dette for Byraadet ukendelige Paafund og faa afværget dette Misbrug af Kommunen i en enkelt Byklikes Tjeneste, der

kun vil have til Hensigt at redde denne Klikes hidtil mislykkede Transaktioner for at kunne »lave den« overfor de norske Nordmænd. Lagtinget er desværre endnu ikke konstitueret, ellers vilde man selvfølgelig have gjort Forsøget dér, men »i Mangel af bedre Havelse« maa saa Thors-havn holde for. Og vor Bys Virken skal vel i dette Tilfælde udstrækkes til ogsaa at omfatte landsætning af Gæsterne i Kirkebo, da »Strejken« ved det dér paabegyndte Kajanlæg jo endnu ikke er hevet.

Men naar disse Byraads-medlemmer igen skal vejes af Vælgerne, og denne Time er ikke fjern, og baade »Framburðsfelag« og »Føroya væl« vil søge at bevare disse sine Kandidater, da vil dette være den bedste Agitation, som nogen Modstander kan ønske sig.

Borger.

Javnaðarstevnan tjóðskapurin og sjálfstýrið.

Svar til formann ringfelagsins.

I nr. 28 av hesum blað hefur ein, ið undirskrivur seg „Kreds-organisationens Formand“ nokur orð til mín. Eg takki fyrri vælvildarorð og eri fegin yvir øllum leiðbeiningum, ið kunna fara fram móti tí endamáli, eg so leingi, saman við øðrum monnum, havi roynt at fremja, navnliga tað, at hin arbeiðandi maðurin í Føroyum má fáa tann upplýsing, honum tørvar, og náa fram til ta politisku mætt, hann av sonnum eigur.

Sovitt eg veit, er formaður ringfelagsins harri J. P. Davidsen á Sandi, og eg fari vist ikki skeivur, tá eg haldi hann hava skriva greinina. Harri J. P. Davidsen er ein av teim fyrstu, sum her á landi var við at stovna javnaðarfelag, og talar tí í hesum máli sum ein royndur maður. Eg gevi honum fullan rætt í øllum tí, hann forur fram um teir mongu vandarnar, ið skulu rúddast av vegnum, áður enn hin føroyski arbeiðarin og fiskimaðurin standa sum fræls-lugsandi menn, ið eru búinir til og forir fyrri at taka teir sessir í samfundinum, sum av rættum eru teirra. Harri J. P. Davidsen og eg starva ivaleyst móti sama endamáli og vit jálta báðir at halda stevnur á II. Internationale; men tað kann vera, at vit ikki steyna júst í somu zett at byrja við. Tó, her eru fleiri vegir, ið fara at sama máli; hvor ið stytstur og hollastur er, kann eina tíðin visa.

Áður enn eg fari í holt við sjálvt aðalmálið „Javnaðarstevnan“ og „tjóðskapin“ veri mær loyvt at gera eina lítila rættleiðing til formann ringfelagsins: Tygum hava fingið út av grein minari í nr. 27, at eg vil halda javnaðarflokkinn her vera ov-mikið bundnan av tí, hann stendur sum deild av danska javnaðarlaginum og bert gjøgnum tað kann geva sína tilverðan til kennar á II. Internationale. Heri fara tygum eitt sindur skeivur, hugsu eg, tað var ikki bettar, eg hevði ampa av. Mer er fullvæl, eins og tygum kunugt, at danskir javnaðarmenn, til tross, hvat ein ella tveir ministarar hava sagt í einum trongum politiskum snari, vilja binda føroyskar javnaðarmenn tjóðskapliga ella í politiskum sjálfstýrismálum. Um danskir javnaðarmenn lögdu tilk bond á føroyskar fyrri ta hjálparhond, teir rættu okkum, víldu teir harvið farið so langt av rættari javnaðarleið, at teir

í royndum vóru atlanfyrri hana með alla. Tey fyndarorð sum Borgberg segði í Reykjavík, og sum upptikin vóru í síðsta blaði her, prýgva eisini tilfyllnar, at her einki er at bera nakran fóta fyrri.

Nei, tað er av heilt øðrum og meira „høllum“ grundum eg haldi tað vera best um føroyskir jónvaðarmenn skipa eitt serstakt sjálfstætt felag beinvegis undir II. Internationale, eins og Íslendingar hava gjørt. Tað víldi virka til sameiningar í stórum her í Føroyum, um allir javnaðarhugaðir menn, (og teir eru ikki fáir), kundu staðið í einum felagi og drigið eina línu, tá umgalt — við valini. —

Tað má vera formanni ringfelagsins kunnugt, eins og øllum monnum, sum lívað hava hesi síðstu 30 árin, at í hesi ár er farin ein broytingarandi gjøgnum Føroyafólk, ein rorsla, sum, hóast hon ikki hevur sett so ógvuliga nógvur sjónligar fraktir, tó hevur broytt hugsanarhátt fólksins frá grundini og virkað tjóðskapliga vekjandi. Samstundar við einari tjóðskapligari vekjan er her gingin ein politisk roring gjøgnum fólkio, ein roring, sum býtti fólkio í ein framfús og ein afturhaldandi flokk. Tað er gingið her, sum aðrastaðni, hin framfús flokkurin hevur otað seg upp til eina fjöld í tali, tí eitt afturhald stendur bert so leingi við, sum múgvan hevur ræðsluna fyrri tí nýggja í ser. Tað er ivaleyst, at tað her, eins og á øðrum stóðum, hevur eydnast teim betri stillaðu í mannfelagnum, (Det højere Borgerskab), av báðum flokkum at fáa arbeiðaran og fiskimannin at taka tókini, men at tað ikki gongur so lætt hjá arbeiðaranum og fiskimanninum at fáa hitt tilsvandandi ræði, tá tilstykki kemur. — Hvussu mangir arbeiðsmenn ella fiskimenn hava sitið í logtingi ella á ríkisdegi hesu síðstu 30 árin? — Nú siggja arbeiðarar og fiskimenn hetta, og tí er tíðin komin, at teir taka seg saman í ein politiskan flokk, í ein javnaðarflokk.

Hendan tilgongan er ikki serstök fyrri Føroyar, hon er hin sama, sum hon var úti í heimi um fyrru helvt og nakað út í seinnu av 19. öld. Vit koma í hesum eins og í øðrum 1/2 til eina heila öld aftaná; men harfyrri mugu vit ikki leypa um millumlið. Latum okkum ikki gloyma orð Jean Jaurès: „Tjóðskapskenslan er grundlagið fyrri

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinmedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

alltjóðarsamtøkum“. — Latum okkum bert tora so vítt, tá vit siga, at tjóðskapskenslan ikki er eitt endamál í sjálvum ser; men sleppum ikki tí sannleika, at hon er gróðralendið fyrri øllum haldgóðum, sum skal vaksa upp í fólknum, verið ser politiskt, ókonomiskt ella religiøst liv.

Vit hava nú færr eftir ferð verið vitin til, hvussu tjóðskapskenslan og sjálfstýrishugurin, allan vesaldóm og allan ringan atburð til tross, hevur gingið sigrandi fram bæði á tingi, í skúla og í kirku; og eingin hending hevur sýnt tað týðuligari enn síðsta lögtingsval.

At tað eru hesar hugmyndir, sum hava verið leiðandi og stýrandi, kann eingin skilamaður gera seg blindan fyrri, antin hann so virði tjóðskapskensluna, sum sovorðna, lítið ella mikið.

Aðalrúslitið úr síðstu 20 ára hendingunum kann samanfatat í hesum fáu orðum: Alt tað, sum nakar dugur er í av Føroyafólki, kennir seg sum eina serstaka tjóð, og út frá hesari kenslu, sum ikki er nakað til-býgdi, men í tjóðspá fatan náttúrligt, tekur einstaklingurin sínar avgerðir í øllum málum, uttan at hann í grundini veit av tí. Hann hevur nú fingið tjóðskapsliga medvitán.

Tá nú allir javnaðarhugaðir menn í Føroyum skulu stovna ein sameintan javnaðarflokk, so sigur teirra tjóðskapliga medvitán teimum, at ein tillikur flokkur má standa sum ein serstakur flokkur í heimfelagnum II. Internationale og ikki sum eykaðflokkur undir aðrari tjóð.

Okkum nýst ikki at grunda yvir, antin hetta er so mikið ella so lítið vert. Tað er ein royndur lutur: — Tjóðskaplig medvitán virkar sum ein náttúrlóg, har hon er tilstøðis, og hygnir undangongumenn hava einki annað at gera enn at akta hana. Klókskapur býður at gera so.

Formaðurin ringfelagsins framheldur so nógv, at javnaðarflokkurin her er ungur, og at honum torvast hjálpi, intill fiskimaðurin og arbeiðarin ser stift egna gagn og besta. Eg skal ikki nokta, at so er; men bert minna á, at tað er gjøgnum bardaga, sjálvofran og sjálfvukt, at javnaðararrollan hevur vunnið fram í øðrum londum.

Vit skulu taka ímóti allari virðisfullari hjálpi við takksemi og nýta hana væl; men líta vit meira á hjálpan enn á egnan offervilja, gongur tað okkum ikki væl.

Formaðurin peikar á „F. F.“ sum eitt domi á, at vit eru óbúgvir enn at standa á egnum beinum, og sigir Konoy og mær ein vælmeintan kompliment.

Tygum hava rætt, harri formaður, tað var nærmast ein skommi, at felagið læt blað sitt ganga inn; men vit, sum stjórnáðu tí, hava gjørt teir royndir, at teir, sum stjóðu á blaðið mest og í heilatakið eru teir bestu og mest álítandi í felagskapinum, eru teir, sum eru sterkast ávirkaðir av teirri tjóðskapsligu og politisku vekjan, sum fram hevur farið hesi síðstu 20 árin. Teir tjóðskapsliga óávirkaðir og teir politiskt líkaglaðir eru verst felagsmenn. Hesar royndir hava vit lagt okkum í geyma, og eg loyvi mær at biðja harra formann ringfelagsins geva hesum gatur